

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-3/20-T

Název	Základní škola, Ostrava-Mariánské Hory, Karasova 6, příspěvková organizace
Sídlo	Karasova 300/6, 709 00 Ostrava-Mariánské Hory
E-mail	reditelka@zskarasova.cz
IČ	64628205
Identifikátor	600171612
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Žilová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Karasova 300/6, 709 00 Ostrava-Mariánské Hory
Termín inspekční činnosti	9. 1. – 10. 1. 2020 a 13. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola, Ostrava-Mariánské Hory, Karasova 6, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. K termínu inspekční činnosti navštěvovalo základní školu 178 žáků především ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, z toho bylo 100 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve čtyřech třídách základní školy se vzdělávalo 81 žáků, v osmi třídách základní školy zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se vzdělávalo 84 žáků. V těchto třídách se vzdělávají žáci různých ročníků. Školní družina poskytovala zájmové vzdělávání v jednom oddělení 24 žákům. Škola nabízí vzdělávání také v přípravné třídě o počtu 13 dětí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci od roku 2005, část svých kompetencí účelně delegovala na zástupkyni ředitelky, která se významnou měrou podílí na chodu školy. Řízení školy vychází z reálné, průběžně aktualizované, koncepce vytvořené v souladu s podmínkami a zaměřením školy na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Stanovené cíle se postupně daří naplňovat zejména v oblasti projektové činnosti, která zefektivňuje vzdělávání žáků a přispívá k rozvoji jejich potřeb a potenciálu. Škola se však potýká s výraznou absencí žáků, ředitelka školy situaci vyhodnocuje a přijímá opatření ke zlepšení situace i formou participace v pracovní skupině odborníků na danou problematiku Magistrátu města Ostravy. Řízení školy vychází z jasně stanovené organizační struktury, vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků. Realizace činností napříč jednotlivými úseky je kontrolována, pravidelné porady vedení a pedagogické rady podporují vzájemnou spolupráci pedagogů a v jejich průběhu jsou řešeny aktuální problémy. Vedení školy průběžně hodnotí práci pedagogických pracovníků na základě hospitační činnosti.

Třídy školy jsou vybaveny standardně, učební pomůcky a výpočetní technika jsou v průběhu vzdělávání využívány. K pohybovým aktivitám žáků slouží zrekonstruovaná tělocvična. Zařízení školních dílen je starší avšak pravidelně udržované. Příležitost ke zlepšení funkčnosti skýtá školní zahrada, na které by mohlo být realizováno vzdělávání, které by pro žáky se speciálními vzdělávacími vytvořilo více příležitostí k rozvoji jejich dovedností. Školní družina využívá vlastní prostory i kmenovou třídu, která je vhodně upravena pro zájmové aktivity.

Složení pedagogického sboru aktuálně umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů. Někteří pedagogové sice nesplňují požadavek odborné kvalifikace, na kvalitu výuky to však vliv nemělo. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogičtí pracovníci se účastnili školení zaměřené např. na speciální vzdělávací potřeby, čtenářskou gramotnost či na hodnotové vzdělávání, jež aplikují ve výuce. Z inspekční činnosti bylo zřejmé, že i ředitelka školy zaměřila na výše uvedené svou kontrolní činnost.

Školní poradenské pracoviště pracuje ve složení výchovná poradkyně, školní metodička prevence, dva speciální pedagogové, školní psycholog i sociální pedagog. Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídními učiteli eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pracuje s třídními kolektivy a žáky s výchovnými problémy. Prevence rizikového chování vychází ze zpracovaného dokumentu, následně je realizovaná prostřednictvím cíleně zaměřených akcí (např. posílení individuálních a sociálních kompetencí, protidrogová prevence, předcházení kriminalitě, šikaně i kyberšikaně) a účelně ji doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Přestože školní poradenské pracoviště vyvíjí úsilí, nedaří se

motivace žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí k pravidelné školní docházce v návaznosti na školní úspěšnost.

Vícezdrojové financování a aktivní přístup vedení školy v oblasti získávání dalších finančních prostředků umožňuje realizaci školních vzdělávacích programů. Pedagogové se iniciativně zapojují do realizace projektové činnosti zaměřené na intenzivnější podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, čímž přispívají ke zvyšování kvality vzdělávání. Zdravý vývoj žáků škola podporuje organizováním sportovních aktivit a akcí zaměřených na zdravý životní styl. Tyto akce školy jsou zacíleny na všechny žáky bez rozdílu a posilují jejich občanské a sociální kompetence (např. projekty Zdravé zoubky, Zdravá 5, Mléko do škol, Ovoce do škol). Škola zohledňuje i sociálně úroveň některých rodin, iniciativně se zapojila do projektu, a pro několik žáků zajistila dotované školní obědy ve školní jídelně-výdejně Základní školy Gen. Janka sídlící na ulici Klicperově 8/504.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání ve škole byl sledován hospitacemi ve všech třídách. V hodnocených hodinách ve třídách základní školy zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona byla výuka směřována k praktickým znalostem a dovednostem z důvodu speciálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků. Tito žáci měli možnost vyjádřit své názory, obsah učiva byl propojován s reálnými situacemi běžného života. Pedagogové účelně využívali spektrum efektivních vyučovacích metod. Zařazovali rovněž skupinovou práci a práci ve dvojicích, výrazně byla zastoupená i samostatná práce žáků a frontální práce celé třídy. Z provedených hospitací i rozhovorů bylo zřejmé, že pedagogové mají dostatek podkladů o znalostech a specifických potřebách jednotlivých žáků. Měli by však důsledně dbát na zavádění nových vyučovacích metod. Patrný byl vztah mezi pedagogy a žáky založený na důvěře a empatii vycházející z hodnotového vzdělávání. Na žáky byly kladeny přiměřené požadavky, které korespondovaly s výstupy školních vzdělávacích programů. Žáci vzdělávající se podle minimálních doporučených výstupů prokazovali nižší úroveň vědomostí a dovedností, ale aktivně se zapojovali do výuky. Z forem práce v hodinách nejčastěji pedagogové využívali také individualizovanou výuku. Při vzdělávání byla uplatňována diferenciací rozsahu učiva, které odpovídalo nárokům na žáky různých ročníků zařazených v jedné třídě a jejich vzdělávacím možnostem. Učitelé účelně používali vhodné názorné učební pomůcky, pracovali s prostředky informační a komunikační technologie. Vyučující často volili učivo, které bylo spíše opakováním znalostí z nižších ročníků. K uvedenému přístupu je vedly problémy spojené s absencemi žáků, kteří probrané učivo nemají upevněné. Spolupráce učitelů s asistenty pedagoga byla efektivní a přínosná. Učitelé a asistenti pedagoga nejčastěji využívali individuální přístup k žákům. Metody diferencované výuky byly zaznamenány ve většině hospitovaných hodin.

V hospitovaných hodinách českého jazyka ve třídách základní školy byly rozvíjeny řečové dovednosti a procvičovány či upevňovány nabyté vědomosti. V rámci podpory rozvoje čtenářské gramotnosti byli žáci na prvním i druhém stupni vedeni ke čtení s porozuměním, zjišťování a využívání informací i k orientaci v textu. Vyučující kladli důraz na používání spisovného českého jazyka, vedli žáky k samostatnému projevu a obsahově správným formulacím. Hospitované hodiny matematiky či dějepisu byly zaměřeny především na procvičování učiva. Vyznačovaly se strukturou, kterou učitelé uplatňovali vzhledem ke specifikům žáků. Hodiny anglického jazyka byly vedeny převážně v českém jazyce vzhledem ke speciálním vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků. Vyučující kladla na žáky přiměřené a srozumitelné požadavky a snažila se učivo propojovat s každodenními reálnými situacemi. V hodině tělesné výchovy byl patrný velmi dobrý a vstřícný přístup vyučujícího

k žákům. Aktivní zapojení žáků do výuky podporovalo zařazení zajímavých her, soutěží a pohybových aktivit. Většina zhlédnutých vyučovacích hodin obsahovala sebehodnocení i zhodnocení vyučovací hodiny za účelem získání zpětné vazby od žáků.

Průběh vzdělávání dětí v přípravné třídě příznivě ovlivňovalo podnětné prostředí a klidná pracovní atmosféra. Vyučující vhodně propojovali vzdělávání s motivačními i relaxačními aktivitami, střídali činnosti, využívali motivační prvky i názorné pomůcky. Děti byly vedeny k rozvoji jemné motoriky včetně úchopu pracovního a psacího nástroje, pozornosti a zájmu o práci.

Při vzdělávání žáků ve školní družině byly vhodně zařazeny odpočinkové a zájmové činnosti s cílem poskytnout žákům nejen prostor pro relaxaci, ale rovněž je vést ke správnému využití volného času. Žáci využívali nabízené aktivity, byly jim poskytovány příležitosti k seberealizaci vzhledem k jejich možnostem a schopnostem. Žákům byl rovněž dán dostatečný prostor pro vypracování domácích úkolů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V minulém školním roce 2018/2019 byly počty prospívajících žáků na srovnatelné úrovni se školním rokem 2017/2018. Neprospívajících bylo o 11 % méně než ve školním roce 2017/2018, škole se daří důsledným pedagogickým působením postupně školní neúspěšnost snižovat. Škola poskytuje neprospívajícím žákům možnost doučování, ti nabízenou příležitost využívají. Žákům ohroženým školním neúspěchem pomáhají také učitelé v průběhu výuky. V loňském školním roce bylo z 11 vycházejících žáků přijato sedm na obory poskytující střední vzdělání s výučním listem. Zbylí žáci do středního vzdělávání nenastoupili.

V loňském školním roce bylo evidováno 5668 neomluvených hodin u 112 žáků. Škole se částečně daří vysokou absencí žáků snižovat. Ve srovnání se školním rokem 2017/2018 se škole podařilo celkovou absencí snížit o 11 %. Vysoká absence má negativní vliv na vzdělávací výsledky žáků. Za neomluvenou absencí žáků jsou ukládána kázeňská opatření, jejich chování je následně za dané klasifikační období hodnoceno sníženými známkami z chování a jsou vedeny individuální pohovory s jejich zákonnými zástupci. Škola by však měla vhodněji nastavit motivační systém mj. v pokračování zavádění moderních výukových metod a zefektivnit systém poskytování individuální práce s žáky.

Škola ověřuje znalosti žáků prostřednictvím svého interního testování a rovněž se zapojila do externího zjišťování. Testování a následné výsledky ze školního roku 2016/2017 v předmětech český jazyk a anglický jazyk byly neuspokojivé. Vedení školy ve spolupráci s pedagogy výsledky analyzuje a přijímá opatření, avšak vzhledem k tomu, že žáci pocházejí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí se míra úspěšnosti u těchto žáků nezvyšuje. Škole se zatím nedaří tyto žáky úspěšně motivovat ke vzdělávání.

Pedagogové získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání všech žáků a sledují jejich vzdělávací pokroky. Zákonným zástupcům škola poskytuje průběžné informace o výsledcích vzdělávání, zveřejňuje aktuality týkající se její činnosti. Vytváří motivační prostředí pro zapojení žáků do individuálních a týmových soutěží (recitační, sportovní) podporující jejich zájem i nadání. Dosahované výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány a oceňovány.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují partnerské vztahy se vzdělávacími institucemi a společenskými i neziskovými organizacemi. Škola k podpoře kompetencí žáků, k rozšíření vzdělávací nabídky spolupracuje s obecní knihovnou, vyššími

i vysokými školami, neziskovými organizacemi, obecně prospěšnými spolky či obecními spolky, což žákům přináší další možnosti ve vzdělávání. Probíhá také projektové vyučování prožitkovou formou, např. žáci navštěvují dopravní hřiště, nacvičují postupy při mimořádných událostech a požáru.

Školní vzdělávací program školní družiny je realizován formou pravidelných, průběžných a příležitostných činností. Vychovatelkám se postupně daří posilovat motivaci žáků k účelným volnočasovým aktivitám.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2013 došlo k rozšíření projektové činnosti a k rekonstrukci tělocvičny školy.

Silné stránky

- Vzdělávání ve všech třídách bylo úzce propojeno s praktickým životem a vedlo k individuálnímu rozvoji žáků.
- Zapojení školy do projektové činnosti a další vzdělávání pedagogických pracovníků zvyšuje účinnost vzdělávacích metod ve výuce.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vysoká absence žáků ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí s dopadem na jejich neúspěšnost v základním vzdělávání a slabé vzdělávací výsledky.
- Rekonstrukce a dovybavení školní zahrady a školních dílen by umožnilo získávání dalších reálných zkušeností a rozvoj praktických dovedností žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Snižovat soustavným pedagogickým působením a spoluprací všech zainteresovaných účastníků vzdělávání vysokou absencí žáků.
- Analyzovat školní neúspěšnost žáků ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a individuálním přístupem je motivovat k dalšímu vzdělávání.
- Projednat se zřizovatelem renovaci školní zahrady a školních dílen.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu ze dne 1. 9. 2017
2. Školní vzdělávací program pro Základní školu speciální ze dne 1. 9. 2010 včetně dodatků
3. Školní vzdělávací program pro základní školu praktickou ze dne 3. 9. 2012 včetně dodatků
4. Školní vzdělávací program pro základní školu ze dne 3. 9. 2018
5. Školní vzdělávací program pro školní družinu ze dne 1. 9. 2016
6. Školní řád základní školy ze dne 2. 9. 2019
7. Vnitřní řád školní družiny ze dne 2. 9. 2019
8. Třídni knihy vedené ve školním roce 2019/2020
9. Vzorek dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedené ve školním roce 2019/2020
10. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 8. 1. 2020
11. Organizace školy 2019/2020 (mj. organizační řád včetně organizačního schématu, další vzdělávání pedagogických pracovníků, kontrolní a hospitační činnost, organizace výuky, dohledy, rozvrh hodin, roční plány práce, koncepční záměry)
12. Vzorek školní matriky základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2019/2020
13. Kopie všech dokladů o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Daniel Jakubek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Daniel Jakubek v. r.

Karel Richter, školní inspektor

Karel Richter v. r.

Mgr. Jiří Crhonek, školní inspektor

Mgr. Jiří Crhonek v. r.

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

Bc. Ludmila Kubicová v. r.

PaedDr. Jarmila Horová, odbornice na vzdělávání
žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

PaedDr. Jarmila Horová v. r.

V Ostravě 22. 1. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Žilová,
ředitelka školy

Mgr. Jana Žilová v. r.

V Ostravě 27. 1. 2020